

etičkog ideala, koji orijentiše» (str. 2.). On napose analizuje jedan od uzroka ovoga zla: škole, visoke i srednje. Njegov sud o beogradskom univerzitetu i srpskim srednjim školama, zapravo njihovim nastavnicima, glasi: »Ovi predstavljaju zbrku najrazličnijih shvatanja, od kojih ni jedno nije u položaju da svojem sopstvenom vitalnom moći igra vodeću ulogu u vaspitanju univerzitetske (i srednjoškolske) omladine« (str. 14.). Zanimarena je »uloga moralnog elementa u razvoju detinjeg i mladićskog karaktera« (ib.).

G. A. si postavlja pitanje »šta da se radi?«, pa ispravno na nj odgovara: »Spas je našega naroda u evandeoskoj etici (str. 20.). Ali on ne vidi, tko će da kaže tu riječ s potrebnim autoritetom, tko li da se energično i uspješno suprotstavi javnom mišljenju. Drži, da to moraju učiniti pojedinci, privatna inicijativa, a narod da će shvatiti i trgnuti se ...

Nemamo što da ispravljamo na mišljenju g. pisca. Samo nam ovaj zaključak njegovog razmatranja daje povoda, da pravoslavnoj braći kažemo: jednako zlo bije i nas katolike Hrvate. Jedan je neprijatelj, koji ovako razorno potkapa životnu snagu i Srba i Hrvata. Ne pretjerujem, ako kažem, da su najbolji među nama pravodobno uočili ovaj val zla i propasti i počeli graditi bedem za obranu. To je težnja za preporodom hrvatskog naroda na temelju evandeoske etike. Tim putem mora udariti i pravoslavno svećenstvo. Inicijativu neka ne prepušta nikomu drugomu, nego nek je ono vodi u sporazumu sa svojim episkopima. Nek pode putem, kojim su Hrvati pošli pod vodstvom biskupa dra Mahnića. Nek u duše najširih slojeva narodnih unosi bogatstvo i

blago evandeoskih istina. Neka organizira svoj narod protiv bezvjerstva.

U tom ćemo si radu uvijek brzo i lako pružiti ruke.

Dr. A. Živković.

1. **Jos. Gredt: Elementa philosophiae aristotelico - thomisticae. I. Logica, Philos. naturalis. Ed. 4. (Frib. 1926).**

2. **Jos. Sachs: Grundzüge der Metaphysik. Ed. 5. (Paderb. 1921.).**

3. **Max Dessoir: Lehrbuch der Philosophie. Sv. I. Die Geschichte der Philos.; sv. II. Die Philos. in ihren Einzelgebieten (Berlin 1925).**

4. **B. Jansen S. J.: Wege der Weltweisheit. Herder 1924.**

1. i 2. Dva istosmjerna, a opsegom i didaktičkom provedbom različna tipa školskih priručnika. Prvi je »službeno« skolastički sa dosljedno silogističkom formom kod svake teze. Oba navode potrebnu literaturu; a zajedničku manjkavost nalazim u tome, što nijesu dublje i svestranije izradena neka aktualna pitanja, na pr. o vitalizmu (i upravo ništa o teoriji relativnosti).

3. Kolekcija radova savremenih filozofa (osim već † Frischeisen-Köhlera) u historijskoj i sistematskoj cjelini. Kao da je djelomično ispunjen Kantov san (Träume eines Geistersehers I, III), da će filozofi jednoć »u zajedničkom svijetu obitavati«. Naslovna riječ »Lehrbuch« ima u ovom monumentalnom djelu samo toliko značiti, da su saradnici nastojali iznijeti one osnovne poglede na pojedinim filoz. predmetima, koji se mogu smatrati bar donekle sigurnim naučnim rezultatima.

4. Duboki pogledi. Svaki takav apercu izrađen je s potpunom filoz. spremom, i ako ne znanstvenim aparatom. Pitanja, koja interesuju sva-

kog inteligenta s dubljim promatranjem svijeta i života. O skolastici i modernoj filozofiji, o Augustinu, Leibnizu, Kantu, Euckenu i religijskoj filozofiji. Ove studije otvaraju svestrani uvidj u razvitak i sadašnje idejno stanje filozofije. **Z.**

Angelo M. Pirotta, O. P.: Sancti Thomae Aquinatis, doctoris angelici: in aristotelis librum de anima commentarium. Editio recentissima. Taurini (Italija). Ex officina libraria Marietti anno 1820 condita, nunc Marii E. Marietti 1925.

Zasluzna knjižara Marietti u Torino publicira u zadnje doba pojedina izdanja djela sv. Tome, do kojih je inače bilo teško doći. Kako je pak studij djela sv. Tome važan za ovo naše vrijeme, naročito sa gledišta filozofskog, dobro dolaze ova izdanja.

Primijetiti valja, da se izdavači ne brinu u strogo znanstvenom smislu za kritiku teksta, nego im je pred očima, kritično doduše izdanje po najboljim publikacijama, ali u prvom redu idu zatim, da omoguće lagan pristup i studij onima, koji se bave proučavanjem djela akvinčevih.

Tako je dosad izdano: *Summa theologica* (1922.), *Summa contra gentiles* (1924.), *Catena aurea in 4. evangelia* (1915.), *In evangelia Ss. Matthaei et Ioannis commentaria* (1919.), *In omnes s. Pauli epistolas* (1924.), *Quaestiones disputatae et quaestiones 12 quodlibetales* (1924.), *In metaphysicam Aristotelis* (1915.), *De regimine principum et de regimine Iudaeorum* (1924.).

Gornje izdanje ima potrební Index alphabeticus rerum et terminorum, te *index lectionum quae in tribus libris de anima continentur.*

D. A. Živković.

Sebastiani Nicolaus: Summarium theologiae moralis ad codicem iuris canonici accomodatum. Editio VII. maior (20.—23.000) recognita. Augustae Taurinorum (Torino—Italia, Ex officina »Marietti«) 1924.

— : Editio VIII. minor (23.000—30.000). Taurini, Marietti 1925.

I prvo se i drugo izdanje kompendija moralnog bogoslovlja od Sebastiania potpunoma slažu u tekstu. Razlika je jedina u tomu, što je VII. izdanje štampano u običnom oktav formatu (22 × 15) na jednostavnom papiru, dok je VIII. izdanje u formatu 15 × 10 na finom papiru, pa je mnogo priručnije i zgodnije.

Po velikom broju naklade vidi se, da je ovaj Sebastianijev kompendij rado primljen naročito, a valjda i isključivo u Italiji. Ima praktičnu vrijednost u glavnom za studente. Da bi bio s uspjehom uporabiv i od dušobrižnog klera valjalo bi ga upotuniti dodacima, kao što je to vrlo dobro učinio Dr. Karlo T e l c h u VI. izdanju svoje *Epitome theologiae moralis* (Innsbruck, Fel. Rauch 1924) **Dr. A. Živković.**

J. H. Stein: Der deutsche Heilige im Petersdom Papst Leo IX. Ein Lebensbild aus dem 11. Jahrhundert. Einführung von Andreas Kard. Frühwirth. Mit 3 Bildertafeln. Freiburg i. B. 1925. Herder & Co.

Papa Leo IX. je u katalogu svetih nasljednika sv. Petra. Rodom je Nijemac, pa je J. H. Stein za jubilarnu godinu 1925. napisao po najboljim autorima životopis i djelovanje ovog svog zemljaka, da tako pruži priliku onim brojnim Nijemcima, koji budu u jubilarnoj godini hodočastili u Rim, da se kod njegovog groba upoznadu i sa značenjem njegovim za čitav život Crkve.